

PM – Ny avfallstaxa

Järfälla Kommun

20 sep 2018

INNEHÅLL

1	Inledning.....	1
2	Budget.....	1
3	Taxekonstruktion och tjänster	1
4	Taxeuttag och konsekvenser	2
4.1	Taxeuttag.....	2
4.2	Konsekvenser.....	3
4.2.1	Konsekvenser för en- och tvåbostadshus.....	3
4.2.2	Konsekvenser för flerbostadshus och verksamheter	5

1 Inledning

Förslaget till ny avfallstaxan utgör en del i arbetet för att aktivt styra mot målen i avfallsplanen. I december 2017 beslutade kommunfullmäktige om nya avfallsföreskrifter och obligatorisk matavfallsinsamling. Införandet av matavfallsinsamlingen för samtliga hushåll och verksamheter kommer att genomföras i stor utsträckning under 2019 och påverkar kostnaderna för verksamheten. Det innebär även att vissa av de styrande delarna i avfallstaxan bör ändras. Denna PM är en kortfattad sammanfattning av gjorda förändringar.

2 Budget

Budget för omsättningen år 2019 är 62, 2 miljoner kr och prognos för intäkter för år 2018 är ca 55 miljoner kr.

Intäkterna för år 2019 behöver öka med ca 13 %, främst på grund av att

- Införande av sortering av matavfall för alla villahushåll och verksamheter samt ca 1 500 lägenheter i flerbostadshus. För flerbostadshus krävs i många fall någon form av fysisk anpassning av avfallsutrymmen och därför kommer inte alla lägenheter att hinna få sortering av matavfall under 2019. Matavfallsprojektet medför ökade kapitalkostnader och ökade insamlingskostnader.
- Sörab ändrar sina avgifter för behandling av avfall. De tar bort behandlingsavgiften för matavfall och ökar avgiften för restavfall. Det beräknas medföra en nettoökning av behandlingskostnaden för 2019. Sörab höjer avgiften för återvinningscentraler med ca 5 %.
- Kostnaden för entreprenad för insamlingen ökar med index.

Med föreslagna avgifter beräknas resultatet för år 2019 bli cirka 3 miljoner kr, för att skulden, som uppstod år 2016, ska kunna fortsätta att minska.

3 Taxekonstruktion och tjänster

I detta avsnitt anges kortfattat vilka förändringar som föreslås i den nya avfallstaxan. Det föreslås endast några få förändringar i vilka tjänster som erbjuds. Utöver nedanstående ändringar har vissa ändringar gjorts i texter och tabeller för att förtydliga hur avgifterna ska tolkas. Till exempel har avgifter för hämtning varannan vecka och två gånger per vecka skrivits ut i tabeller där det tidigare bara stod hur dessa avgifter skulle räknas ut.

Obligatorisk sortering av matavfall

I och med att sortering av matavfall är obligatoriskt ska avgifterna inte längre stimulera sortering av matavfall. Avgifterna för olika tjänster är inte längre direkt beroende av om matavfall sorteras ut eller inte. Det innebär att de reduceringar av grundavgifterna vid sortering av matavfall, som finns i 2018 års taxa tas bort.

Tar bort reduceringar av grundavgifterna

I gällande taxa finns reducering av grundavgifterna, förutom vid sortering av matavfall till kärl eller avfallskvarn, även vid hemkompostering och vid upplåtande av utrymme för farligt avfall och elavfall i flerbostadshus. Alla dessa reduceringar föreslås tas bort.

Reducering vid sortering av matavfall tas bort enligt föregående stycke. Det bästa ur miljösynpunkt är att matavfall samlas in för rötning och produktion av biogas. Därmed finns det inget skäl att ha reduktion vid hemkompostering, men den som vill hemkompostera sitt matavfall får fortfarande göra det.

Grundavgiften beror på typ av fastighet. I och med att alla olika reduktioner tas bort kommer alla med samma typ av fastighet att betala samma grundavgift. Det är också ett steg för att göra taxan enklare.

Avgifter som saknats i 2018 års taxa

De avgifter som lagts till i taxan är:

- Avgift för hämtning av matavfall i underjordsbehållare för verksamheter
- Avgift för hämtning av förpackat matavfall från verksamheter
- Avgift för löst avfall ovanpå container
- Avgift per kubikmeter slam när anläggningen är större än 5 kubikmeter

4 Taxeuttag och konsekvenser

4.1 Taxeuttag

I tabellen nedan visas hur intäkter fördelas mellan olika "tjänsteområden", med nuvarande avgifter och nuvarande abonnemang samt beräknade intäkter med föreslagna avgifter och antagande om förändrade abonnemang. Intäkterna för grovavfall minskar en aning på grund av att man försöker arbeta bort lösblock av grovavfall av arbetsmiljöskäl.

Tabell 1 Sammanställning över intäkter fördelade på olika "tjänsteområden", enligt beräkningsmodellen, tkr/år.

Tjänsteområde	Intäkter, nuvarande avgifter 2018	Intäkter, föreslagna avgifter 2019
En- och tvåbostadshus, mat- och restavfall	15 400	18 400
Flerbostadshus, mat- och restavfall	18 300	21 000
Verksamheter, mat- och restavfall	7 400	8 000
Viktavgifter för exempelvis restavfall i container och underjordsbehållare	3 000	3 400
Grovavfall och trädgårdsavfall	9 800	9 600
Övrigt; tillfälliga tjänster, tilläggstjänster, slam, fett och latrin	1 500	1 600
Summa	55 400	62 000

Förändringarna i grundavgifter medför ökade intäkter på ca 5,3 miljoner kr, d.v.s. det mesta av de ökade intäkterna kommer från borttagna reduceringar av grundavgifterna. Det är ett även ett steg för att förenkla taxan genom att minska antalet olika varianter och göra det lättare att utläsa årskostnaden för kunden.

4.2 Konsekvenser

Tidigare har insamling och behandling av matavfall delvis finansierats av de kunder som inte sorterat matavfall, genom att dessa betalat högre grundavgift. Med obligatorisk sortering av matavfall måste också de som sorterar matavfall i större utsträckning betala kostnaden för detta. Det innebär tyvärr att de kunder som idag sorterar matavfall får en större förändring av avgiften än de kunder som inte sorterar matavfall ännu.

4.2.1 Konsekvenser för en- och tvåbostadshus

I tabell 2 visas några exempel på konsekvenser för en- och tvåbostadshus. Det är ekonomiskt fördelaktigt att sortera och minska mängden restavfall. Med behovshämtning blir årskostnaden högre ju fler gånger kärlet ställs ut för tömning.

Tabell 2. Konsekvenser för en- och tvåbostadshus, avgifter inklusive moms.

Abonnemang	Total avgift Gällande taxa kr per år	Total avgift Förslag taxa kr per år	Förändring kr
Behovshämtning, sorterar ej matavfall idag. Tömmer restavfallet 45 ggr/år. 190 liter kär. Antag samma hämtningsintervall även när matavfall börjar sorteras.	2 790,00 kr	3 030,00 kr	240 kr
Behovshämtning, sorterar matavfall. 140 liter kär. Tömmer restavfall 26 ggr/år och matavfall 26 ggr/år.	1 416,00 kr	1 972,00 kr	556 kr
Fast tömningsintervall. 140 liter kär. Tömmer restavfall 26 ggr/år och matavfall 26 ggr/år.	1 410,00 kr	1 910,00 kr	500 kr
Behovshämtning, sorterar matavfall. 140 liter kär. Tömmer restavfall 18 ggr/år och matavfall 26 ggr/år.	1 168,00 kr	1 716,00 kr	548 kr

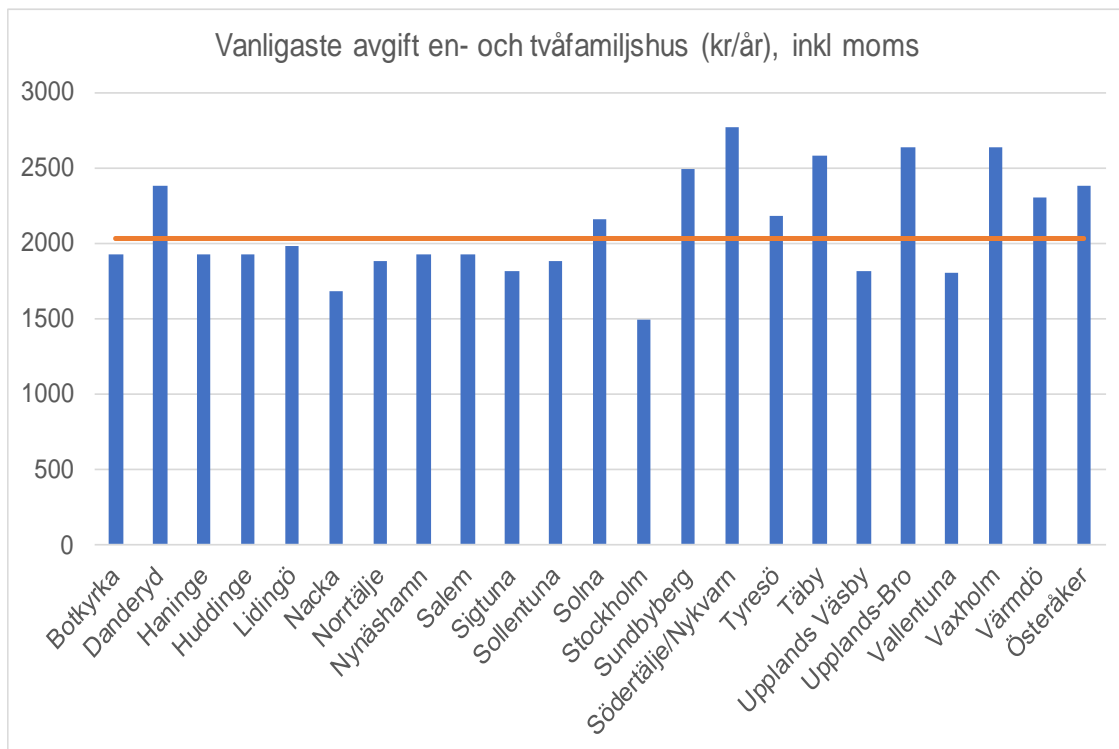
Kunden betalar ingen avgift per tömning för matavfallskärlet. Att matavfallskärlet inte har någon avgift för kunden är ganska vanligt vid sortering av matavfall, men då brukar det vara kopplat till fasta hämtningsintervall.

Behovshämtning innebär att entreprenören kör förbi varje hus en gång per vecka och om fastighetsägaren har ställt ut kärlet så töms det. Fastighetsägaren betalar för det antal tömningar som har utförts av restavfallskärlet. En fördel med detta är att kunden kan påverka sina kostnader för avfallshanteringen på ett direkt sätt. Nackdelarna är att det blir mycket körning med tunga fordon ”i onödan”. När matavfallsinsamlingen införs för alla en-

och tvåbostadshus är kostnaden för insamlingen svår att förutsäga, eftersom kostnaden beror på antal tömningar. I budgeten räknas med i genomsnitt 26 tömningar. Om genomsnittligt antal tömningar istället blir 35 tömningar per år ökar kostnaden med ca 0,5 miljoner kr för insamlingsentreprenaden.

När nästa upphandling av insamlingsentreprenad ska genomföras bör detta ske med fasta hämtningsintervall och inte med behovshämtning, framför allt för att minska mängden transporter. Effekten har inte blivit att antal tömningar minskat i någon större utsträckning. Genomsnittligt antal tömningar är högre än motsvarande tömning varannan vecka, som är standard-abonnemang i många kommuner. I denna taxa föreslås därför att fast hämtningsintervall 26 gånger per år är lite billigare än samma antal tömningar med behovstömning. Skillnaden i detta steg är dock väldigt liten, se tabell 2 ovan.

Vanligaste abonnemangset bland en- och tvåbostadshus i Järfälla är 140 liter kärl med behovstömning för restavfall. Genomsnittligt antal tömningar per år för det abonnemangset är 28 tömningar. I figur 1 jämförs årskostnaden för det abonnemangset med avgifter för vanligaste abonnemangset i andra kommuner i Stockholms län. Observera att avgifterna för övriga kommuner avser 2017 års avgifter.

Figur 1 Vanligaste avgift för en- och tvåbostadshus i kommuner i Stockholms län. Staplar avser avgift 2017 och heldragen linje avser Järfälla enligt föreslagen taxa för 2019. Källa: www.avfallweb.se.

Det är även i fortsättningen ekonomiskt fördelaktigt för en samfällighetsförening eller bostadsrättsförening med gemensam avfallshantering att välja krantömmande hämtningssystem, exempelvis underjordsbehållare, se tabell 3. Alla en- och tvåbostadshus med gemensam avfallshantering kommer dock att betala samma grundavgift per bostadslägenhet, vilket medför att en bostadsrättsförening får en kraftig höjning av den årliga kostnaden.

Tabell 3. Konsekvenser för hushåll i samfällighetsförening, avgifter inklusive moms.

Abonnemang	Total avgift Gällande taxa kr per år	Total avgift Förslag taxa kr per år	Förändring kr	Pris per hushåll inkl moms
Samfällighet, 60 hushåll, idag enskilda kärl 140 l, 50 hushåll med restavfall 45 ggr/år, 10 hushåll har matavfallskärl med 18 ggr/år restavfall och matavfall 26 ggr/år.	121 330 kr	128 720 kr	7 390 kr	2 145 kr
Samfällighet, 60 hushåll, markbehållare för restavfall 1 st med total ca 13 ton restavfall per år och 2 molok för matavfall.	67 571 kr	94 675 kr	27 104 kr	1 578 kr

Det har betydelse hur mycket avfall hushållen lämnar i underjordsbehållaren. Ett nationellt genomsnitt för mängden blandat avfall som lämnas av hushåll i en- och tvåbostadshus som inte sorterar matavfall är ca 9,5 kg per vecka. Mängden restavfall halveras i genomsnitt för hushåll som sorterar matavfall. I exemplet ovan, med 60 hushåll som använder underjordsbehållare, och om dessa går från att inte sortera sitt avfall till att sortera matavfall, förpackningar och tidningar, så skulle kostnaden ändras från ca 28 000 kr inklusive moms med 2018 års taxa till ca 15 000 kr med föreslagna avgifter för 2019.

4.2.2 Konsekvenser för flerbostadshus och verksamheter

Hur kostnaderna förändras för enskilda flerbostadshus och verksamheter beror på förutsättningarna för varje kund, hur enskilda abonnemang är dimensionerade och om sortering av matavfall sker idag eller inte.

Förändringen i kostnad är störst för de fastigheter som redan idag sorterar matavfall. Det är ekonomiskt fördelaktigt att sortera och därmed kunna minska behållarvolymen för restavfall. I exemplet med bostadsrättsföreningen i tabell 4 är underjordsbehållare det mest fördelaktiga alternativet. Här ingår behandlingskostnad för schablonmässig mängd restavfall, men investeringskostnader som fastighetsägaren ansvarar för ingår inte.

Kostnad per lägenhet, exklusive moms för de exempel som visas i tabell 4. Det kan jämföras med typlägenheten enligt undersökningen Nils Holgersson där priser för avfallshanteringen jämförs mellan alla kommuner i Sverige och medel för 2017 är 1 412 kr per lägenhet inklusive moms.

Tabell 4. Konsekvenser för flerbostadshus, avgifter inklusive moms.

Abonnemang	Total avgift, Gällande taxa, kr per år	Total avgift, Förslag taxa, kr per år	Förändring kr	Pris per lägenhet inkl moms
Brf på 60 hushåll. Tömning av 7 st. 660 liters kärl med veckohämtning. Sorterar ej matavfall, FA eller elavfall.	72 740 kr	80 060 kr	7 320 kr	1 601 kr
Brf på 60 hushåll. Tömning av 6 st. 660 liters kärl med veckohämtning. Tömning av 6 st. 140 liters matavfallskärl. Har gemensam hantering av FA och elavfall (reduktion av grundavgift)	49 320 kr	73 680 kr	24 360 kr	1 474 kr
Brf på 60 hushåll. Tömning av en underjordsbehållare på 3 kbm för restavfall varje vecka. Tömning av underjordsbehållare på 0,8 kbm för matavfall varje vecka. Har gemensam hantering av FA och elavfall (reduktion av grundavgift) idag.	48 132 kr	70 671 kr	22 539 kr	1 178 kr
Nils Holgersson-fastighet, 15 hushåll. 1 st 660 liter och 1 st 370 liter för restavfall samt 2 st 140 liter för matavfall	14 340 kr	18 810 kr	4 470 kr	1 254 kr

Alla verksamheter där det uppstår med hushållsavfall jämförligt avfall ska sortera matavfall. Ett kärl för matavfall föreslås därför ingå i grundavgiften för verksamheter. Därför ökar grundavgiften för verksamheter kraftigt.

I tabell 5 visas exempel på konsekvenser för verksamheter med sortering av matavfall.

Tabell 5 Konsekvenser för verksamheter. Exempel för verksamheter med mycket matavfall, avgifter inklusive moms.

Abonnemang	Total avgift Gällande taxa kr per år	Total avgift Förslag taxa kr per år	Förändring kr
Tömning av 3 st. 660 liters kärl med veckohämtning. Tömning av 10 st. 140 liters matavfallskärl.	65 766,00 kr	63 902,00 kr	-1 864 kr
Sorterar inte matavfall idag. Tömning av 3 st. 660 liters kärl med veckohämtning.	18 576,00 kr	20 378,00 kr	1 802 kr